

13 ta' Settembru, 1952.

Imhalled :

L-Onor. Dr. W. Harding, B.Litt., LL.D.

Il-Pulizija *versus* John Mary Vella

Traffiku — Postijiet Vojta f'Char-a-Banc — Konduttur —

Art. 152 tar-Regolamenti tat-Traffiku —

Notifikazzjoni tal-Gvern nru. 24 ta' l-1948.

Fir-Regolamenti tat-Traffiku hemm distinzjoni bejn kontravvenzjonijiet li ghalihom hu responsabbli d-driver ta' char-a-banc u kontravvenzjonijiet li ghalihom hu responsabili l-konduttur.

Id-dispozzizzjoni rilevanti f'dawk ir-Regolamenti ma tghidx espressament min huwa responsabili ghall-kontravvenzjoni li tigi kommissa meta char-a-banc titlaq mit-terminus minghajr in-numru ta' postijiet vojta ghall-passiggieri skond l-ordni tal-Pulizija; imma hu logiku li ghal dik il-kontravvenzjoni ghandu jigi ritenut responsabili l-konduttur, u mhux id-driver.

Fuq l-imputazzjoni illi fl-1 ta' Gunju 1952, ghal xi disa' u kwart ta' filghaxija, waqt li kien qiegħed jahdem ta' driver fix-char-a-banc numru 2831, telaq mit-terminus ta' Kastilja minghajr ma halla postijiet vojta ghall-passiggieri skond l-ordni tal-Pulizija, l-imsemmi Vella, b'sentenza tal-Qorti Kriminali tal-Magistrati ta' Malta tat-12 ta' Lulju 1952, gie misjub hati u kundannat ghall-ammenda ta' 10s.; u fuq talba tal-Kummissarju tal-Pulizija l-Qorti ssospendiet ghal zmien tmint ijiem mit-13 ta' Lulju 1952, id-*'driving licence'* ta' l-imputat u l-*'licence'* tax-char-a-banc numru 2831;

Trattat l-appell ta' l-imputat minn din is-sentenza, dina l-Qorti ta' l-Appell ikkunsidrat;

Fil-fehma ta' l-Imhalled sedenti, din il-kontravvenzjoni, ghalkemm gie obbjettivament pruvata, ma hijiex wahda li ghalha ghandu jkun responsabili d-driver, izda l-konduttur;

Il-konkluzjoni tal-Qorti hi bazata fuq dawn ir-raġunijiet:

1. Fir-Regolamenti tat-Traffiku (Govt. Notice nru. 24 ta' l-1948) hemm distinzjoni bejn kontravvenzjonijiet li għalihom hu responsabili d-driver u kontravvenzjonijiet li għalihom hu responsabili l-konduttur. Din id-distinzjoni hi magħmula b'dawn il-modi, ejoè, jew (a) b'dispożizzjoni ġenerali, jew (b) b'dispożizzjoni "ad hoc", jew (c) b'inferenza mix-xorta tal-kontravvenzjoni skond id-dispożizzjoni ġenerali. Hekk, per eżempju, fir-regolament numru 131 id-driver ġie magħmul responsabili għall-manutenzjoni u s-sewqan tal-veutura fit-triq u għad-dispożizzjonijiet "relativi". Minn dan jiġi li meta, e.g. il-liġi fir-regolament numru 146 ipprojbiet l-"overtaking" ta' char-a-banc minn iehor, ir-responsabilità għal din id-kontravvenzjoni hi tad-driver, avvolja ma jingħadx espressament, appuntu għaliex taht id-dispożizzjoni ġenerali hu responsabili għal kull ma hu relativ għas-sewqan, u l-"overtaking" hu parti mis-sewqan. Hekk ukoll, taht id-dispożizzjoni ġenerali tar-regolament numru 130, il-konduttur u d-driver (flimkien mas-sid) huma responsabili għall-indafa tal-karrozza u kull haġa relativa. Imbagħad hemm dispożizzjonijiet fejn ir-responsabilità hi "expressis verbis" imposta għall-każ in ispeċje fuq wieħed jew l-iehor (ara, "inter alia", reg. 78 para. 1, 88, 94, 100, 128 paras. 2 u 3, 138 para. 3, eċċ.);

2. L-imputazzjoni odjerna hija impernjata fuq ir-regolament numru 152, u aktarx proprjament fuq it-tieni paragrafu tiegħu, fejn jingħad:—"The Police may order motor omnibuses licensed for hire on any route, to leave the terminus without the full complement of passengers". Issa, f'din id-dispożizzjoni l-liġi ma tgħidx espressament fuq min hija r-responsabilità għat-taris tagħha, imma hemm raġuni biżżeġjed biex wieħed jiġi għall-konkluzjoni li mhux id-driver, imma l-konduttur, għandu jkun responsabili. Infatti (a) mid-diversi regolamenti jidher li mhux id-driver, imma l-"conductor", għandu x'jaqsam mal-passiġġieri, u din hija kontravvenzjoni li tirriwarda l-passiġġieri (ara reg. 138, 153, 127 u 128 l-aħħar para.). Għalhekk, f'nuqqas ta' dispożizzjoni espressa in kuntrarju, għandu jirrispondi l-"conductor". Iżda (b) hemm argument iehor deċiziv. Din l-istess dispożizzjoni, li taħtha ngiebet l-imputazzjoni (reg. 152), qiegħ-

da tipprospetta l-waqt li fih ix-char-a-banc ikun fit-terminus, u fil-paragrafu ta' qabel il-ligi assenjat espressament il-post li f'dak il-waqt ghandu jkun fih il-wiehed u l-iehor; ejoé qalet li d-driver ghandu jkun fuq li "steering" u l-"conductor" hdejn l-"entrance" tal-karrozza mnejn dehlin il-passiggieri. Hu logiku, ghalhekk, anzi kien ikun kontra l-bwonsens li wiehed ighid il-kuntrarju, illi ghandu jkun responsabili ghall-kontravvenzjoni dak li jista' jevitaha, billi, fil-waqt li jkun fi-"entrance", iwaqqaf id-dhul tal-passiggieri malli jintlahaq in-numru biex jithallew il-postijiet vojta, u mhux dak li qiegghed attent ghas-sewqan, billi, b'ligi, ghandu jkun fuq li "steering";

Jista' jizdied, biex jigu evitati ekwivoçi, illi d-dispożizzjoni tar-regolament 145, li tgħid li tant id-driver kemm il-"conductor" huma responsabili biex ma jghabbux passiggieri zjed min-numru allokati ghall-karrozza, qiegħda tikkontempla każ assolutament divers, ejoé, kif jidher mill-intestatura tagħha, il-każ ta' "overloading". Il-regolament 145 jipprojbixxi li jitghabbew passiggieri aktar min-numru li għalih il-karrozza hi liċenzjata, mentri l-każ tar-regolament 152 hu li jithallew vojta tant postijiet fit-terminus biex imbagħad jintlew fi-"intermediate stages". Anzi l-każ tar-reg. 145 juri il-għaliex f'dak il-każ ir-responsabilità hi affibbjata lit-tnejn, driver u "conductor"; lill-"conductor" għaliex dan ghandu x'qasam per regola mal-passiggieri; u lid-driver għaliex l-"overloading" jista' jkun ta' hsara għas-"safety" tas-sewqan;

Hu ferm desiderabili li ssir revizjoni tar-Regolamenti b'delineazzjoni aktar ċara tar-responsabilità rispettiva tad-driver u l-"conductor";

Għalhekk f'dan il-każ, peress li l-appellant kien id-driver, ma hu responsabili tal-kontravvenzjoni lilu addebitata;

Għal dawn ir-ragunijiet il-Qorti tiddeçidi;

Billi tilqa' l-appell, tħassar is-sentenza appellata, tiddikjara l-appellant mhux hati, u tordna li jigi liberat.